

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 02.05.2013
C(2013)2379 final

PUBLISKĀ VERSIJA

Šis Komisijas dokuments paredzēts lietošanai
Komisijas iekšienē informatīviem nolūkiem.

Temats: Lieta SA.34462 (2012/NN) – Latvija
Programma “Kultūra”

Godātais kungs!

I. PROCEDŪRA

1. Latvijas iestādes 2012. gada 8. martā atbilstīgi LESD¹ 108. panta 3. punktam darīja zināmu atbalsta pasākumu kopumu, kura mērķis ir veicināt kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanu Latvijā. Komisija 2012. gada 22. novembrī pārklasificēja lietu par nepaziņotu atbalsta pasākumu². Komisija ar 2012. gada 26. aprīļa, 2012. gada 22. augusta un 2013. gada 8. februāra vēstuli pieprasīja papildu informāciju, ko Latvijas iestādes sniedza 2012. gada 25. jūnijā, 2012. gada 31. oktobra un 2013. gada 25. februāra vēstulē un 2013. gada 26. marta e-pastā.

II. PASĀKUMA APRAKSTS

2. **Juridiskais pamats:** daudzās atsauces uz juridisko pamatu uzskaitītas šā lēmuma pielikumā.

¹ No 2009. gada 1. decembra EK dibināšanas līguma 87. un 88. pants kļuvis par Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. un 108. pantu; šie divi noteikumu kopumi pēc būtības ir identiski. Šajā lēmumā attiecīgos gadījumos atsauces uz LESD 107. un 108. pantu jāuzskata par atsaucēm uz EK dibināšanas līguma 87. un 88. pantu.

² Skatīt 9. zemsvītras piezīmi.

Edgars RINKĒVIČS
Ārlietu Ministrs
K.Valdemāra iela 3,
Rīga LV-1395
LATVIJA

3. **Mērķis:** atbalsta primārais mērķis ir kultūras nozares attīstība, savukārt sekundārais mērķis ir kultūras infrastruktūras un kultūras mantojuma saglabāšana.
4. **Piešķirēja iestāde:** galvenā piešķirēja iestāde ir Latvijas Kultūras ministrija.

Latvijā papildus Kultūras ministrijai piešķiršanas procedūrā iesaistītas šādas iestādes:

- Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;
 - Valsts Kultūrkapitāla fonds;
 - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
 - vietējās iestādes.
5. **Atbalsta finansējums:** atbalstu finansē no Latvijas centrālā valsts budžeta; pašvaldību budžetiem; tādiem ārvalstu finanšu instrumentiem kā Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Ekonomikas zonas Finanšu instrumenta un Klimata pārmaiņu finanšu mehānisma.
 6. **Atbalsta shēmas saturs:** paredzēts, ka shēma aptver dažādas darbības, ieskaitot kultūras infrastruktūras būvniecību, uzlabošanu, atjaunošanu, restaurāciju un saglabāšanu, kā arī kultūras institūciju uzturēšanas nodrošināšanu, dažādu kultūras pasākumu organizēšanu un kultūras mantojuma digitalizāciju.
 7. Atbalsts atbilstīgi tā mērķiem ir sadalīts šādās 4 apakšprogrammās:
 - a) Kultūras infrastruktūra;
 - b) Kultūras institūcijas;
 - c) Kultūras pasākumi;
 - d) Kultūras mantojuma digitalizācija.
 8. Latvijas iestādes norādījušas, ka šie paziņotie pasākumi aizstās pasākumu “Atbalsts kultūras pieminekļu privātpašniekiem kultūras pieminekļu saglabāšanā un kultūras mantojuma saglabāšanā”, ko Komisija tika apstiprinājusi 2010. gadā³. Grozījumu dēļ būs iespējama lielāka atbalsta intensitāte (iepriekš 50 %) un būs iespējams apvienot atbalstu no dažādiem finanšu avotiem (kas iepriekšējā shēmā nebija atļauts)⁴. Visi pārējie šā pasākuma noteikumi paliek nemainīti. Tas ietver garantiju, ka finansējums netiks piešķirts darbībām, par ko galīgais saņēmējs samaksājis, pirms noslēdzis līgumu par projekta īstenošanu. Šī garantija attiecas uz visu kultūras infrastruktūras apakšprogrammu, izņemot būvniecības plānu sagatavošanas izmaksas, jo tās vienmēr ietilpst projekta pieteikumā.
 9. Kultūras infrastruktūras apakšprogramma (sk. 7. punkta a) apakšpunktu) sniedz atbalstu tādu kultūras infrastruktūras objektu būvniecībā, uzlabošanā, atjaunošanā un saglabāšanā, kuri ir tādu fizisku vai juridisku personu lietojumā vai īpašumā, kas nodrošina to pieejamību sabiedrībai, sociāli ekonomisko izmantošanu un veicina

³ Valsts atbalsta lieta SA. 29624 (ex N 564/2009); C(2010) 2505 galīgā redakcija, 2010. gada 27. aprīlis;

⁴ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233487/233487_1108426_33_1.pdf
Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka šīs pārmaiņas visām kultūras institūcijām/objektiem Latvijā nodrošinās vienādas iespējas attīstīt un sniegt kvalitatīvus kultūras pakalpojumus. Pieredze, kas gūta, īstenojot shēmu SA. 29624 (ex N 564/2009), rāda, ka privātsstrukturām nav pietiekamu finanšu līdzekļu, lai īstenotu šādus liela mēroga nekomerciālus infrastruktūras projektus. Īstenošanas gaitā bija jālauž divos atklātos konkursos noslēgtie līgumi, jo galīgajiem saņēmējiem nebija pieejams pietiekams līdzfinansējums. Latvijas iestādes tāpēc uzskata, ka publiskā finansējuma (ieskaitot ES fondus) efektīvas pārvaldības labad finansējuma nepietiekamību nepieciešams risināt, izmantojot publiskos fondus.

kultūras funkcijas. Likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” precizēts, ka kultūras infrastruktūra ir valsts vai vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā mantojuma objekti, piemēram, pilis, muižas, baznīcas, šāda infrastruktūra ir arī “Kultūras institūciju likumā” definēto kultūras institūciju objekti, kas sniedz sabiedriskos pakalpojumus kādā kultūras jomā (bibliotēkas, arhīvi, muzeji, teātri u. c.). Dažiem objektiem ir starptautiska nozīme, piemēram, Rundāles pilij, Rīgas vēsturiskā centra panorāmai un siluetai un Kuldīgas vecpilsētai. Lai varētu saņemt atbalstu no šīs shēmas, kultūras pieminekļiem jābūt iekļautiem aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” noteiktas kultūras pieminekļu izmantošanas prioritātes (proti, kultūras, zinātnes un izglītības mērķiem), un to izmantošana saimnieciskajai darbībai pieļaujama vienīgi tad, ja tā nekaitē piemineklim, nemazina tā vēsturisko, zinātnisko un māksliniecisko vērtību.

10. Ar kultūras institūcijām⁵ saistītie mērķi, kas minēti 7. punkta b) apakšpunktā, attiecas jo īpaši uz atbalstu to darbībai (kultūras institūciju uzturēšanas izmaksas, tostarp ar personāla kompetences uzlabošanu (pieredzes apmaiņa ar citām institūcijām vai darbinieku norīkošana darbā citās institūcijās, tālākizglītība)). Šā atbalsta mērķis ir nodrošināt sabiedrībai piekļuvi kvalitatīviem kultūras pakalpojumiem un veicināt kultūras pakalpojumu sniedzēju mobilitāti un starptautiskos sakarus. Mērķi, kas minēti 7. punkta b) apakšpunktā, aptver arī šādas jomas:

- a) atbalsts **Valsts arhīva** darbībai;
- b) atbalsts valsts un pašvaldību **bibliotēkām**: nodrošina finanšu līdzekļus, kas vajadzīgi, lai uzlabotu un glabātu bibliotēku krājumu un nodrošinātu sabiedrības piekļuvi tam, lai segtu personāla un uzturēšanas izmaksas, kā arī lai nodrošinātu starptautisko sadarbību; atbalsts tiek sniegts arī izbraukuma bibliotēku darbībai;
- c) **kultūrizglītības iestāde** un nemateriālā mantojuma centrs;
- d) **teātri un koncertu** rīkotāji saņem dotācijas darbības izmaksu segšanai;
- e) **muzeji**: atbalsts muzeju uzturēšanai (darbības izmaksas), izstāžu un kultūras pasākumu rīkošanai muzejos, muzeju personāla prasmju un zināšanu uzlabošanai, muzeju krājuma uzturēšanai;
- f) **sabiedriskie centri**;
- g) **vizuālās mākslas jomā** atbalsts novirzīts Latvijas Laikmetīgās mākslas centram, kas nodrošina Latvijas vizuālās mākslas popularizēšanu ārzemēs un atbalsta Latvijas māksliniekus, piemēram, nodrošinot viņu dalību starptautiskos mākslas projektos. Tas rīko arī izstādes un uztur Latvijas vizuālās mākslas datubāzi;
- h) **literatūra**: atbalsts **Latviešu literatūras centram**, kas nodrošina sadarbību ar citām literatūras un kultūras organizācijām, to latviešu literatūras darbu tulkošanu, kuri netiktu pārtulkoti par privātiem līdzekļiem, ārzemju autoru braucienus uz Latviju uz literatūras lasījumiem, Latvijas autoru dalību dažādos starptautiskos pasākumos u. c.;
- i) **grāmatniecība**: atbalsts, ko piešķir to Latvijas autoru darbu publicēšanai, kuri nenes peļņu, un netiktu publicēti par privātiem līdzekļiem;

⁵ Kultūras institūcija definēta “Kultūras institūciju likumā” — tā ir aģentūra, kuras darbības pamatmērķis ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana vai saglabāšana.

- j) **arhitektūras** jomā atbalsts ir vērsts uz pētniecību (atklātībā pieejami pētījumi) un papildu pētījumiem un mācībām arhitektūras jomā, atklātībai pieejamu materiālu publikācijām arhitektūras jomā, dalību izstādēs u. c.
11. Šīs kultūras institūcijas lielākoties ir vietējo iestāžu īpašums, piemēram, Nacionālā opera, Dailes teātris, Liepājas teātris. Tomēr tās var būt arī privātīpašumā, piemēram, galerijas, muzeji u. c. Minētās kultūras institūcijas darbojas galvenokārt vietējā mērogā (piemēram, pašvaldību sabiedriskie centri, vietējie muzeji u. c.). Tādēļ atbalsts lielākoties tiek piešķirts no pašvaldību budžeta un mazākā apmērā no valsts budžeta. Tomēr dažām kultūras institūcijām ir nacionāla vai pat starptautiska ievirze — kultūras pasākumos ar ārzemju publiku piedalās starptautiski atzīti mākslinieki. Šādas iestādes ir, piemēram, Latvijas Nacionālā opera, Jaunais Rīgas teātris, Valsts Akadēmiskais koris “Latvija”, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris, kamerorķestris “Kremerata Baltica” u. c.⁶. Dažas kultūras institūcijas papildus kultūras pakalpojumiem sniedz arī komerciālus papildu pakalpojumus (piemēram, dāvanu veikali, kafejnīcas, restorāni, konferenču telpu īre u. c.)⁷.
12. Atbalsts, kas minēts 7. panta c) apakšpunktā (kultūras pasākumiem), tiecas saglabāt Latvijas kultūras tradīcijas, veicinot kvalitāti un radošumu, kā arī jaunus kultūras pasākumus, un veicināt Latvijas kultūras un mākslas starptautisko apriņķi. Kultūras pasākumi notiek vietējā līmenī (piemēram, vietējās iestādes rīko kultūras pasākumus vietējiem iedzīvotājiem) un reģionālā līmenī. Daži pasākumi, kas notiek lielpilsētās un mazpilsētās, ir starptautiski, piemēram, koncerti, festivāli vai Dziesmu svētki.
13. Darbības, uz kurām attiecas šā lēmuma 7. punkta d) punkts, atbalsta ar kultūras mantojumu saistīto materiālo (ēku, būvju, pieminekļu, kultūras un vēsturisku vietu, mākslas darbu u. c.) un nemateriālu objektu (ideju, tradīciju, simbolu u. c.) digitalizāciju. Šo apakšprogrammu lielā mērā finansē no ERAF. Galvenais saņēmējs attiecībā uz šīm darbībām ir Kultūras informācijas sistēmu aģentūra.
14. Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka audiovizuālais atbalsts no šīs shēmas darbības jomas ir izslēgts.
15. **Ilgums:** paredzēts, ka shēma attiecas uz laikposmu līdz 2017. gada aprīlim⁸.
16. **Saņēmēji:** shēma ir pieejama saņēmējiem visos Latvijas reģionos. Uz atbalstu var pieteikties fiziskas un juridiskas personas, kas reģistrētas Latvijas Uzņēmumu reģistrā vai Biedrību un nodibinājumu reģistrā un kas veic kultūras funkcijas. Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka pienākums reģistrēties Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai Biedrību un nodibinājumu reģistrā ir tīri formāla prasība, kas saskaņā ar Latvijas Komerclikuma 1. pantu attiecas uz visiem uzņēmumiem, kuri darbojas Latvijas teritorijā.

⁶ Latvijas iestādes minējušas, ka arī Latvijas Nacionālajai bibliotēkai (patlaban tiek būvēta) būs starptautiska nozīme un tai būs daudz apmeklētāju no citām dalībvalstīm.

⁷ Latvijas iestādes uzskata, ka šie pakalpojumi ir neatņemama daļa no mūsdienīgas kultūras institūcijas, ciktāl to apmērs paliek tāds, ka to pašu par sevi nevar uzskatīt par uzņēmējdarbību. Tās arī skaidroja, ka šie pakalpojumi parasti nes ļoti nelielu peļņu (daudzus gadījumos tie iznomāti ārējam uzņēmumam), ko izmanto, lai segtu tikai daļu no uzturēšanas izmaksām. Turklāt šo pakalpojumu cenu saraksts ir saskaņots un apstiprināts ar Ministru kabineta noteikumiem.

⁸ Latvijas iestādes 2012. gada 31. oktobra atbildē norādījušas, ka dažas dotācijas jau izmaksātas. Pēc Latvijas iestāžu ieskata, šajos gadījumos tas nav bijis atzīstams par valsts atbalstu. Tādējādi Komisija pārklasificēja lietu par nepaziņotu atbalsta pasākumu.

17. Lēstais atbalsta saņēmēju skaits pārsniedz 2000 [a) apakšprogrammā — 132; b) apakšprogrammā — 2000; c) apakšprogrammā — 50 un d) apakšprogrammā — 5]. Priekšlikuma iesniedzēji, kuriem ir nevis Latvijas, bet cita pilsonība, vai kuru galvenie biroji atrodas nevis Latvijā, bet citur, var pieteikties uz atbalstu no shēmas ar tādiem pašiem nosacījumiem kā pretendenti no Latvijas, t. i., nav prasības būt pastāvīgi reģistrētiem Latvijā.
18. Saņēmēji var būt sabiedriskas iestādes (piemēram, pašvaldības un to institūcijas, kultūras institūcijas: muzeji, teātri, arhīvi, bibliotēkas, sabiedriskie centri, kultūrizglītības institūcijas), bezpeļņas organizācijas (NVO) un privātpersonas (kam īpašumā, lietojumā vai valdījumā ir kultūras objekti).
19. Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka saņēmējas parasti ir valsts vai pašvaldības iestādes vai bezpeļņas organizācijas, kuru darbības mērķis nav peļņas gūšana, bet kultūras pakalpojumu sniegšana vietējā līmenī.
20. **Atbalsta veids:** Atbalsts var izpausties kā tieša dotācija⁹, nodokļu atvieglojumi¹⁰ un dividendes¹¹.
21. Budžets: pasākuma aptuvenais¹² gada budžets ir 223 miljoni LVL (~318,525 miljoni EUR¹³) un kopējais budžets ir LVL 1116 miljoni (~ 1594,02 miljoni EUR). Budžets ir sadalīts apakšpasākumiem šādā veidā:

Apakšprogramma	Summa milj. LVL
Kultūras infrastruktūra	575
Kultūras institūcijas	450,5
Kultūras pasākumi	75,5
Kultūras mantojuma digitalizācija	15

Finansējuma avots ¹⁴	Summa (%)
Valsts budžets	54
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	12
Eiropas Ekonomikas zonas finanšu mehānisms	1,3
Klimata pārmaiņu finanšu mehānisms	0,7
Pašvaldību budžets	32

⁹ Atbalstam, kas piešķirts ar a), c) un d) apakšpasākumiem, ir tikai tiešās dotācijas forma.

¹⁰ Saskaņā ar Latvijas Republikas "Pievienotās vērtības nodokļa likumu" ar PVN neapliek tādus kultūras pasākumus kā teātra un cirka izrādes, izstāžu apmeklējumus, koncertus un sabiedriskus sarīkojumus kultūras objektos, bibliotēku un muzeju apmeklējumus. Turklāt nodokļa samazināto likmi piemēro iespieddarbiem.

¹¹ Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka kultūras institūcijas parasti gūst tikai mazu peļņu vai negūst peļņu nemaz. Tomēr, ja kultūras iestādes gūst peļņu, dividendes netiek izmaksātas, bet tiek izmantotas kultūras objekta attīstībai.

¹² Latvijas iestādes iesniegušas budžeta aplēsi, jo gada piešķirumi no valsts un pašvaldību budžetiem nav iepriekš noteikti.

¹³ Izmantots 2013.gada 25. februāra LVL/EUR maiņas kurss LVL 1 = EUR 1,42834.

¹⁴ Nākotnē var kļūt pieejami citi finanšu avoti, piemēram, jaunas ES programmas kultūras jomā. Arī saņemot naudu no šiem citiem avotiem, būs jānodrošina atbilstība šā lēmuma nosacījumiem.

22. Projektu atlase atbalsta piešķiršanai: atbalstu piešķir divos veidos — ar piešķirējas iestādes uzaicinājumu iesniegt projektus vai ar tiešu finanšu piešķirumu no valsts vai pašvaldības budžeta, ja netiek izsludināts uzaicinājums iesniegt projektus.
23. Bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus atbalstu var piešķirt tikai šādos gadījumos:
- kultūras objektam vai mērķim ir valsts vai starptautiska kultūras nozīme, un tas ir stratēģiski svarīgs kultūras attīstībai;
 - piešķirot atbalstu, var panākt būtiskas priekšrocības vai izvairīties no ievērojamiem trūkumiem;
 - lai segtu vietējas, reģionālas vai valsts nozīmes kultūras institūcijas darbības izmaksas, ja tā nespēj šīs izmaksas segt pati.

Lēmumu par atbalsta piešķiršanu bez uzaicinājuma iesniegt projektus pieņem Latvijas Republikas Saeima, apstiprinot likumu par gada budžetu vai pieņemot tā saukto protokollēmumu par finansējuma piešķiršanu būvniecības, uzlabošanas, atjaunošanas un konservācijas darbiem konkrētā kultūras objektā (piemēram, projekts “Latvijas Nacionālā bibliotēka”). Finansējumam no pašvaldības budžeta jāsaņem pašvaldības apstiprinājums. Šādu izņēmuma kārtību, kad netiek izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, var izmantot neparedzētos gadījumos, kas saistīti ar kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanu, kas nav plānota, par attiecīgo gadu sagatavojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus (piemēram, tūlītēji nepieciešama dabas katastrofā bojātu pieminekļu restaurācija, lai pieminekļa stāvoklis nepasliktinātos vēl vairāk), vai ar izdevīgām iespējām (piemēram, piedalīties kultūras festivālos ārzemēs vai pasākumos, ko īsteno nevalstiski veidojumi). Šādos gadījumos nav iespējams gaidīt garas procedūras beigas, bet nepieciešama tūlītēja rīcība, lai nepieļautu papildu bojājumus vai lai nepalaistu garām izdevību.

24. Biežāk tiek izsludināti uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus — tad konkrēta piešķirēja iestāde katrai dotāciju programmai organizē atsevišķu konkursu. Atbalsta piešķiršana ir balstīta uz skaidriem nosacījumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas izklāstīti noteikumos par konkrētas dotāciju programmas īstenošanu¹⁵.
25. Latvijas iestādes ir devušas garantiju, ka visas procedūras uzaicinājumā iesniegt projektus pilnībā atbildīs ES iepirkuma noteikumiem.
26. Turklāt katra piešķirēja iestāde katrai dotāciju programmai izveido atsevišķu vērtēšanas komiteju. Vērtēšanas komitejā ietilpst piešķirējas iestādes un neatkarīgie kultūras jomas eksperti no citām iestādēm. Dažos gadījumos tiek pieaicināti ārējie eksperti, tomēr viņiem komitejās ir tikai padomdevēju statuss.

¹⁵

Dokumenti ir pieejami piešķirēju iestāžu tīmekļa vietnēs:

Kultūras ministrija — http://www.km.gov.lv/lv/es/strukturfondi/2007_2013.html

http://www.km.gov.lv/lv/es/finans/2009_2014/2009_2014.html

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija — <http://www.mantojums.lv/?cat=748&lang=lv>

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija — http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/?doc=13667

http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/KPFI/projekti/

Valsts Kultūrkapitāla fonds — <http://www.kkf.lv/#54>

Pašvaldības publicē informāciju par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus savās tīmekļa vietnēs.

27. Vērtēšanas komiteja piešķir konkrētu punktu skaitu projektu priekšlikumiem un atlasa labākos, pamatojoties uz kvalitātes novērtējumu pieejamā finansējuma robežās. Katrā dotāciju programmā ir savs minimālais piešķiramo punktu limits, kas jāiegūst, lai saņemtu dotāciju, tādējādi tiek nodrošināts, ka pieejamajam finansējumam tiek atlasīti labākie projektu priekšlikumi.
28. Projekta iesniegumā jāiekļauj projekta darbību apraksts, projekta grafiks, prognozētās izmaksas un nepieciešamības pamatojums. Ja saņēmēji ir uzņēmumi, tiem jāparāda, ka pieejamie privātie līdzekļi nav pietiekami, lai nodrošinātu kultūras mantojuma saglabāšanu. Bez tam attiecībā uz a) apakšprogrammu projekta priekšlikumu iesniedzējiem jāiesniedz visa būtiskā informācija par kultūras objekta pašreizējo stāvokli, tehniskā dokumentācija par plānotajiem būvdarbiem, stratēģiskais plāns tuvākajiem gadiem attiecībā uz šo kultūras objektu un detalizēts pamatojums, kāpēc kultūras pieminekļa saglabāšanai un renovācijai tiek pieprasīts Eiropas Savienības fondu līdzfinansējums. Priekšlikuma iesniedzējiem ir arī jāparāda, ka tie sabiedrības interesēs veic kultūras funkcijas.
29. Atlases kritēriji ir noteikti katrai dotāciju programmai atsevišķi, un tos apstiprina piešķirēja iestāde vai augstāka līmeņa iestāde, kas atbild par dotāciju (piemēram, ES fondu programmu atlases kritērijus apstiprina uzraudzības komiteja, kurā ietilpst visas iestādes, kas Latvijā iesaistītas ES fondu apgūvē, un sociālie partneri).
30. Galveno atlases kritēriju apkopojums¹⁶:
- a) projekta iesniedzēja atbilstība: projekta iesniedzēja īpašumā, lietojumā vai valdījumā ir kultūras objekts vai projekta iesniedzējs veic kultūras funkciju;
 - b) projekts atbilst dotācijas programmas mērķiem;
 - c) plānotais budžets ir pamatots un neparedz pārmērīgu kompensāciju;
 - d) tiks nodrošināta projekta rezultātu ilgtspēja;
 - e) piedāvātais projekts atbilst visām noteiktajām prasībām, un tajā ir iekļauta visa nepieciešamā informācija.
31. Attiecināmās izmaksas: Latvija apliecinājusi, ka nevienā apakšprogrammā nav attiecināmi izdevumi, kas veikti pirms dotācijas apstiprināšanas, t. i., pirms stājies spēkā līgums par projekta īstenošanu, izņemot sagatavošanas darbu izmaksas, piemēram, apakšprogrammā "Kultūras infrastruktūra" plānoto būvdarbu tehniskā projekta izmaksas, kā arī 35. punktā minētās darbības izmaksas.
32. Katrai apakšprogrammai ir precizēta attiecināmo izmaksu joma.
- a) apakšprogrammai attiecināmās izmaksas ir:**
- o izmaksas, kas saistītas ar būvprojektu izstrādi:
 - būvprojektu izstrādes izmaksas,
 - inženiertehnisku pētījumu izmaksas,
 - būvprojektu pārbaudes izmaksas,
 - kultūras un vēstures pētījumu un inventarizācijas izmaksas;

¹⁶ Konkrētu atlases kritēriju piemēru sk. lēmuma SA. 29624 (ex N 564/2009) 39. punktā, 6.–8. lpp.

- kultūras infrastruktūras būvniecības izmaksas (ēku un būvju renovācija, restaurācija un konservācija) un aizsargājamo kultūras pieminekļu autentiskuma saglabāšana;
- kultūras infrastruktūras interjera un tās elementu atjaunošanas un konservācijas izmaksas;
- kultūras infrastruktūras uzlabošanas izdevumi, ieskaitot izdevumus, kas saistīti ar kultūras pakalpojumu iekārtu iegādi, un ar modernizāciju saistītas izmaksas;
- būvniecības pārraudzības izmaksas (būvniecības uzraudzība, uzraudzība uz vietas un arheoloģiskā uzraudzība);
- ar kultūras infrastruktūrai tieši piegulošās teritorijas uzlabošanu saistītās izmaksas;
- sabiedrības informēšanas (nekomerciālas) izmaksas;
- citas izmaksas (kultūras nozarē tieši saistītas ar a) apakšprogrammas pasākumiem)¹⁷.

b) apakšprogrammai attiecināmās izmaksas ir:

- kultūras institūciju personāla izmaksas;
- izdevumi par kultūras institūciju telpu un sabiedriskā aprīkojuma nodrošināšanu (telpu īre un izdevumi par visiem šajās telpās pieejamajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, piemēram, telekomunikācijai);
- kultūras institūciju izdevumi, kas saistīti ar darbību popularizēšanu, darba nodrošināšana, ieskaitot ar kultūras institūciju darbību saistītās izmaksas, kuru mērķis ir vajadzīgo iekārtu iegāde;
- metodisku materiālu izstrāde (ieskaitot mācību programmas);
- mācību materiālu un metodisko materiālu pavairošanas un izplatīšanas izmaksas;
- ekspertu un lektoru uzaicināšanas izmaksas;
- izdevumi par mācību telpām (telpu un nepieciešamo iekārtu īre, sabiedriskās ēdināšanas izmaksas);
- ceļa un uzturēšanās izmaksas (ieskaitot transporta izmaksas; izmaksas, kas saistītas ar uzturēšanos viesnīcā vai dzīvokļa īri; iekšzemes un ārzemju ceļošanas atļaujas, kas noteiktas normatīvajos aktos);
- sabiedrības informēšanas (nekomerciālas) izmaksas;
- citas izmaksas (kultūras nozarē tieši saistītas ar b) apakšprogrammas pasākumiem).

c) apakšprogrammai attiecināmās izmaksas ir:

- autortiesību izmaksas;
- tehniskās izmaksas, kas saistītas ar pasākuma rīkošanu: (darbu izdrukāšana; tulkošanas pakalpojumu izmaksas; materiālu izmaksas; iekārtu nomas izmaksas, kas saistītas ar kultūras pasākumu rīkošanu (tostarp sabiedriskās ēdināšanas izmaksas);
- ekspertu un lektoru uzaicināšanas izmaksas;
- ceļa un uzturēšanās izmaksas (transporta izmaksas; izmaksas, kas saistītas ar uzturēšanos viesnīcā vai dzīvokļa īri; iekšzemes un ārzemju ceļošanas atļaujas, kas noteiktas normatīvajos aktos; sabiedrības informēšanas un reklāmas izmaksas);

¹⁷

Latvijas iestādes paskaidrojušas, ka tās varētu būt, piemēram, PVN, ja saņēmējs nevar to atgūt no valsts budžeta.

- citas izmaksas (kultūras nozarē tieši saistītas ar c) apakšprogrammas pasākumiem).

d) apakšprogrammai attiecināmās izmaksas ir:

- izmaksas, kas saistītas ar kultūras mantojuma vienības pārvešanu digitālā formātā, veidojot kultūras mantojuma digitālo datubāzi;
- datubāzes programmatūras izstrādes un uzturēšanas izmaksas;
- audiovizuālā kultūras mantojuma izplatīšanas izmaksas;
- virtuālas ekspozīcijas izveides izmaksas;
- nepieciešamo iekārtu iegādes izmaksas;
- sabiedrības informēšanas (nekomerciālas) izmaksas;
- honorāru izmaksas;
- ekspertu uzaicināšanas izmaksas;
- citas izmaksas (kultūras nozarē tieši saistītas ar d) apakšprogrammas pasākumiem).

33. Atbalstu izmaksā *ex-post*, un saņēmēji saņem publiskā sektora finansējumu, kad piešķirēja iestāde ir apstiprinājusi izdevumu attaisnojošos dokumentus.
34. Saņēmējiem ir jāsniedz sīki paskaidrojumi par savu projektu darbības izmaksām, lai būtu iespējams pilnībā novērtēt atbalsta summas apmēru un pamatot, ka atbalsts nav pārsniedzis nepieciešamo minimumu (novēršot pārmērīgu kompensāciju).
35. Tomēr dažos gadījumos atbalstu izmaksā *ex-ante*. Arī kultūras institūcijas gada sākumā saņem finansējumu, kas nepieciešams, lai segtu gada darbības izmaksas un konkrētu kultūras pasākumu izmaksas, kuras iepriekš apstiprinājušas vietējās vai valsts iestādes (ja netiek izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus).
36. Ja valsts atbalstu piešķir bez uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, atbalsta summu nosaka lēmums par atbalsta piešķiršanu. Atbalsta maksājums un tā pārraudzība tiek veikti saskaņā ar tādām pašām procedūrām, ar kādām atbalstu piešķir, izsludinot uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.
37. **Atbalsta intensitāte:** atbalstu var piešķirt, nepārsniedzot 100 % no attiecināmajām izmaksām. Atbalsta intensitāte katrai atbalstītajai darbībai ir citāda, un tā atšķiras dažādām dotāciju programmām.

Atbalstītā darbība	Atbalsta intensitāte (%)
Kultūras infrastruktūra	85-100
Kultūras institūcijas	100
Kultūras pasākumi	85-100
Kultūras mantojuma digitalizācija	85-100

38. **Kumulācijas noteikums:** kamēr plānotie pasākumi nepārklājas savā starpā, t. i., atbalsts nesedz vienas un tās pašas attiecināmās izmaksas, atbalstu paziņotam pasākumam vienam un tam pašam mērķim var saņemt no dažādiem finansējuma avotiem (valsts, pašvaldību budžeta un ārvalstu finanšu instrumenta). Tomēr kopējais projektam piešķirtais atbalsts nedrīkst pārsniegt maksimālo atbalsta intensitāti, t. i., tā summa atbilst lielākais 100 % no attiecināmajām izmaksām. Viens un tas pats saņēmējs var pieteikties atbalstam visās apakšprogrammās. Ja darbības pārklājas ar citiem finanšu instrumentiem, atbalsta piešķirējs nodrošina, lai atbalsts tiktu sniegts tikai no viena finanšu avota¹⁸.
39. Lai novērstu pārmērīgu kompensāciju, Latvijas iestādes īstenojušas vairākus pasākumus, kas nodrošina kultūras vajadzībām piešķirtā publiskā finansējuma pārskatāmību, piemēram, piešķirtā publiskā finansējuma atsevišķu uzskaiti, kuras uzdevums ir nodrošināt pietiekamu finansējuma izmantojuma kontroli; iepirkuma procedūru izmantošanu visos iespējamajos gadījumos ar mērķi nodrošināt zemākus izmaksu izdevumus. Veiktas izmantotā atbalsta gadskārtējas pārbaudes.
40. **Pārraudzība un kontrole:** katra piešķirēja iestāde ir atbildīga par projektu īstenošanas kontroli un pārraudzību, lai nodrošinātu finansējuma atbilstību mērķim, kuram tas piešķirts. Visas pārraudzības prasības ir aprakstītas ar saņēmējiem noslēgtajos dotāciju līgumos¹⁹. Saņēmējiem regulāri jāiesniedz piešķirējai iestādei ziņojumi un attaisnojošie dokumenti par izdevumiem.
41. Parasti dotācijas no valsts budžeta pārrauga piešķirēja iekšējās revīzijas nodaļa vai Valsts kontrole. Pašvaldības budžeta izpildi pārrauga vēlēti pašvaldību deputāti. Turklāt katra pašvaldība sagatavo gada ziņojumu par saviem izdevumiem un pārraudzības vajadzībām iesniedz to Valsts kasei un Finanšu ministrijai. Papildus tam saturu pārbauda Valsts kontrole. Attiecībā uz ārvalstu finanšu instrumentiem saņēmēju ziņošanas un grāmatvedības pienākumus atbalsta pareizam izmantojumam nosaka plānošanas dokumenti. Turklāt programmas administratori veic izlases veida pārbaudes un maksājuma pieprasījumu pārbaudes.
42. Tādējādi piešķirējai iestādei ir tiesības pieprasīt pārmērīgi piešķirtā finansējuma atmaksu no saņēmējiem.
43. Papildus tam par kultūras pieminekļiem Latvijas iestādes ir norādījušas, ka pieminekļu īres tirgū saņēmējiem būs jādarbojas atbilstoši parastiem tirgus noteikumiem. Tādēļ Latvijas iestādes apņēmušās projekta izpildes līgumā paredzēt, ka saņēmēji nevar piedāvāt pakalpojumus par zemāku cenu kā konkurenti. Ar šo noteikumu tiks novērsta subsīdiju novirzīšana īres cenām, tādējādi tiks mazināta atbalsta pasākuma iespējamā negatīvā ietekme uz konkurenci un tirdzniecību.

¹⁸ Ja finansējums tiek īstenots, izmantojot vairākus finanšu resursu avotus, tad galīgajiem saņēmējiem jānodrošina visu darbu un izdevumu nošķiršana, lai saglabātu pārskatāmību par to, kuri izdevumi segti ar kuru finanšu instrumentu, tādējādi nodrošinot to, ka atbalsts starp vairākiem finanšu instrumentiem nepārklājas un ka vienas un tās pašas attiecināmās izmaksas netiek finansētas dubulti.

¹⁹ Attiecībā uz ārvalstu finanšu instrumentiem pārraudzības procedūra ir aprakstīta plānošanas dokumentos.

44. Līdzīgi valsts tiesību aktos paredzēti dažādi ierobežojumi, ja kultūras pieminekļu īpašnieki ir ieinteresēti pārdot savu īpašumu, piemēram, kultūras pieminekļiem, kuri renovēti par publiskā sektora atbalsta līdzekļiem, būs jāpaliek saņēmēju īpašumā vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas, un valstij ir tiesības atteikt pieminekļa pārdošanu (valsts pirmpirkuma tiesības²⁰).
45. Visus kultūras institūciju ienākumus (tostarp ienākumus no saimnieciskās darbības, ciktāl šīs institūcijas veic šādu darbību) uzrauga atbildīgā institūcija, un tie tiek pārbaudīti atsevišķā uzskaitē. Komercepakalpojumi faktiski jāpiedāvā par tirgus cenām (apstiprina Ministru kabinets un pārbauda piešķirējas iestādes). Latvijas iestādes apstiprinājušas, ka ienākumi no saimnieciskās darbības tiks atskaitīti no programmas “Kultūra” attiecināmajām izmaksām.

III. PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS

Valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē

46. Komisijai bija jānovērtē, vai paziņoto pasākumu var atzīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, kurā noteikts: “Ja vien Līgums neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.”
47. **Valsts līdzekļu izmantošana:** paziņotā shēma nepārprotami saistīta ar valsts līdzekļu nodošanu, jo tā tiek finansēta no Kultūras ministrijas budžeta apropriācijām, pašvaldību budžeta un ārvalstu finanšu instrumentiem, kurus pārvalda Latvijas iestādes.
48. Faktiski Latvijas iestādes pārvalda un kontrolē Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Klimata pārmaiņu finanšu mehānismu līdzekļu izmantošanu, atlasa saņēmējus un veic maksājumus no fondiem/instrumentiem. No Kopienas budžeta tieši maksājumi saņēmējam netiek veikti. Tādēļ līdzekļi/instrumenti ir Latvijas iestāžu rīcībā un pārziņā, un tiek uzskatīts, ka tie finansēti no valsts līdzekļiem. Piešķirējas iestādes ir Kultūras ministrija un reģionālās un vietējās iestādes.
49. Tādējādi saskaņā ar šo atbalsta shēmu Latvija ir atbildīga par projektiem piešķirto publiskā sektora finansējumu, un šāds finansējums ir valsts līdzekļi.

²⁰

Ja kultūras pieminekļa īpašnieks ir ieinteresēts pārdot savu īpašumu, par nodomu pārdot tam piederošo valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauto kultūras pieminekli, vispirms tiek informēta Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Inspekcija izskata kultūras pieminekļa īpašnieka piedāvājumu un, ņemot vērā kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, sagatavo un nosūta Finanšu ministrijai un Kultūras ministrijai priekšlikumu par valsts pirmpirkuma tiesību izmantošanu.

50. **Ekonomiskas priekšrocības uzņēmumiem:** saņēmēji no pasākuma gūst priekšrocības, jo parastos tirgus apstākļos tie nesaņemtu ne tiešās dotācijas, ne dividendes, ne nodokļu atvieglojumus. Tomēr dažus saņēmējus varētu neuzskatīt par uzņēmumiem LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo tie neveic saimniecisku darbību, kas izpaustos kā preču vai pakalpojumu piedāvāšana konkrētā tirgū. Kā apstiprinājusi Komisija iepriekšējos lēmumos par atbalstu kultūrai un kultūras mantojumam²¹, citi saņēmēji, kuru darbība ietver komerciālu izmantošanu, tiktu uzskatīti par uzņēmumiem. Tādēļ, ja programma attiecas gan uz uzņēmumiem, gan citiem saņēmējiem, Komisija nevar izslēgt, ka uzņēmumiem tiek dotas saimnieciskas priekšrocības.
51. Tādējādi uzņēmumi shēmā var būt saņēmēji.
52. **Selektivitāte:** konkrētā ekonomiskā priekšrocība ar shēmu tiek piešķirta selektīvi, jo tās jomā ietilpst tikai kultūra. Turklāt projekti parasti tiek atlasīti konkursa kārtībā, retāk — individuāli, tādā gadījumā ir īpaši jāparāda, ka objektam ir valsts vai starptautiska nozīme, ka var panākt būtiskas priekšrocības vai izvairīties no ievērojamiem trūkumiem.
53. **Iespaidis uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošana:** Komisija uzskata, ka konkrētām darbībām, kas saņem atbalstu no paziņotās shēmas, ir vietējs raksturs un tām irniecīga iespēja (piesaistot pārrobežu tūrisma) iespaidot ES iekšējo tirdzniecību. Šādi saņēmēji ir, piemēram, vietējas nozīmes kultūras infrastruktūras objekti, vietējo pašvaldību iestādes, to sabiedriskie centri vai vietējo muzeju darbības, vietējās bibliotēkas vai vietējie kultūras pasākumi, kas parasti tiek organizēti latviešu valodā un ir orientēti uz vietējās sabiedrības kultūras dzīvi.
54. Tomēr nevar izslēgt iespējamību, ka dažas darbības, kas saņem atbalstu (piemēram, atbalstu kultūras mantojuma objektam (piemēram, Rundāles pilij, Rīgas vēsturiskajam centram) vai kultūras institūcijām (piemēram, Nacionālajai operai, Jaunajam Rīgas teātrim) tādu kultūras pasākumu rīkošanai, kuri spēj piesaistīt ļoti daudz apmeklētāju no ārzemēm), var veicināt pārrobežu tūrisma, tā ka piešķirtajam atbalstam varētu būt ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. ES iekšējo tirdzniecību var ietekmēt atbalsts liela mēroga kultūras pasākumiem, piemēram, Latviešu dziesmu un deju svētkiem vai ar 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu Rīgu saistītajiem pasākumiem. Tāpat nevar izslēgt ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja tiktu atbalstīta Latvijas dalība ievērojamos starptautiskos kultūras pasākumos.
55. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija nevar izslēgt iespējamību, ka daži no daudzajiem pasākumiem, kas ietilpst paziņotās shēmas pasākumu kopumā, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

Atbalsta saderība

56. LESD 167. pants paredz: “Kopiena veicina dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam. [...] Rīkojoties saskaņā ar citiem Līguma noteikumiem, Savienība ņem vērā kultūras aspektus, jo īpaši, lai respektētu un veicinātu kultūru daudzveidību.”

²¹ Piemēram, 30.1.2008. lēmums par SA.23514 (N 357/07) – HUN – Izglītības un kultūras ministrijas un Nacionālā kultūras fonda apropriācijas, piemēram, 34. punkts. Sk. arī 2010. gada 27. aprīļa lēmumu SA.29624 (N 564/2010), piemēram, 52. pantu (4. zemsvītras piezīme).

57. Saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu “atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm” var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.
58. Faktiski visām četrām shēmas apakšprogrammām ir mērķis veicināt kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanu.
59. Komisija piekrīt Latvijas iestāžu viedoklim, ka kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanas veicināšanas labad ir jāatbalsta darbības, uz kurām attiecas shēma. Lielākā daļa kultūras pasākumu, kas saņem shēmas atbalstu, nav vērsti uz peļņas gūšanu, un ienākumi bieži vien nesedz ar tiem saistītās izmaksas. Saņēmēji, kuriem shēma paredzēta, pārsvarā ir institūcijas, kam trūkst līdzekļu, tādēļ valsts atbalsta nodrošinātie resursi ir ļoti svarīgi.
60. Ja saņēmēji ir uzņēmumi, atbalsta mērķis ir dot iespēju izveidot produktus un pakalpojumus, kuriem citādi nebūtu pieprasījuma vai kuru augsto izmaksu dēļ tiktu atstumta kultūras politikas mērķauditorija (piemēram, studenti, cilvēki ar zemiem ienākumiem, cilvēki, kas nonākuši nelabvēlīgā situācijā). Ja atbalsts netiktu sniegts, sabiedrībai piedāvāto kultūras pakalpojumu klāsts kļūtu nabadzīgāks vai arī ievērojami pieaugtu maksa par to pieejamību. Atbalsts privātām institūcijām tiek piešķirts selektīvi, t. i., pamatojoties uz projektu atlases rezultātu.
61. Atbalsts kultūras pieminekļiem, kas ir privātīpašums, tika uzskatīts par nepieciešamu un tika apstiprināts ar Lēmumu Nr. 564/2009 (sk. 7. punktu)²². Ciktāl tas attiecas uz grozījumu proporcionalitāti, shēmas īstenošana ir parādījusi, ka atbalsta intensitāte izvirzīto mērķu sasniegšanai nav bijusi pietiekama. Tā kā galīgie saņēmēji nespēja nodrošināt pietiekamu līdzfinansējumu, tad īstenošanas gaitā tika laužti daži līgumi. Visi pārējie pasākuma SA.29624 noteikumi paliek nemainīti. Komisija pieņem Latvijas iestāžu skaidrojumu (sk. 4. zemspītras piezīmi) un atzīst, ka atbalsta intensitātes palielinājums šai apakšprogrammai ir a) nepieciešams un b) proporcionāls.
62. Komisija uzskata, ka pasākums ir proporcionāls. Atbalstītās darbības, uz kurām attiecas šī atbalsta shēma, ir orientētas uz projektiem, kuru vienīgais mērķis ir veicināt kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanu. Latvijas iestādes apstiprinājušas, ka kultūras infrastruktūras saglabāšana, kultūras institūciju darbība, kultūras pasākumu rīkošana un kultūras mantojuma digitalizācija reti ir rentabla un bez valsts atbalsta parasti nevarētu notikt. Tāpēc Komisija ir apstiprinājusi atbalsta shēmas citās dalībvalstīs par labu tāda veida darbībām, kādas paredzētas šīs shēmas apakšprogrammās²³.

²² Latvijai 1990. gadā atgūstot neatkarību, daudzi kultūras pieminekļu īpašnieki sāka atgūt savus īpašumus. Šie pieminekļi bija sliktā tehniskā stāvoklī. Saskaņā ar Latvijas iestāžu sniegto informāciju saglabāšanas izmaksas daudzos gadījumos pārsniedz finanšu līdzekļus, kas pieejami īpašniekiem. Bez finansiālā atbalsta no publiskā sektora pienācīga šo kultūras pieminekļu saglabāšana nebūtu garantēta, un tādēļ tiktu neatgūstami zaudēti valsts un vietējas nozīmes Latvijas kultūras mantojuma dārgumi.

²³ Piemēram, N 357/07 – HUN – Izglītības un kultūras ministrijas un Nacionālā kultūras fonda apropriācijas, N 293/08 – HUN – Atbalsts daudzfunkcionāliem kultūras centriem, muzejiem, publiskām bibliotēkām.

63. Turklāt valsts atbalstu, nepārsniedzot 100 % no attiecināmajām izmaksām, var piešķirt tikai par tām papildu izmaksām, kas saistītas ar kultūras mērķi. Lai garantētu atbalsta izmantošanu izvēršto mērķu sasniegšanai, Latvijas iestādes ievieš attiecīgus pasākumus (izdevumus pieņem tikai tad, ja iesniegta pienācīga izmaksu dokumentācija; individuālā atbalsta līgumos sīki aprakstītas attiecināmās izmaksas; tiek veikta pārraudzība un, ja atbalsts izmantots nepareizi, tas jāatmaksā). Tādējādi atbalsts nepārsniedz nepieciešamo minimumu un tiek novērsta pārmērīga kompensācija. Mērķis atbalstīt kultūru tiek sasniegts ar iespējami nelieliem papildu kropļojumiem, jo visiem saņēmējiem atklātā un pārredzamā konkursā jāiegādājas preces un pakalpojumi, kas nepieciešami ieguldījumiem.
64. Komisija norāda, ka, neraugoties uz shēmas plašo darbības jomu, pastāv vairāki atbalsta piešķiršanas nosacījumi, kas nodrošina pasākuma saderību ar LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu, ciktāl tas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, un tas neietekmē tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Eiropas Savienībā tādā mērā, ka būtu pretrunā kopīgām interesēm. Šādi elementi ir nosacījumi, ka attiecināmajām izmaksām jābūt tieši saistītām ar kultūras mērķi un ka atbalstu no paziņotās shēmas var piešķirt tikai tām darbībām, kurām ir pamatojums, ka to mērķis ir kultūras un kultūras mantojuma saglabāšana. Turklāt paredzētais kontroles mehānisms un piešķirtā publiskā finansējuma atsevišķā uzskaitē, kuras uzdevums ir nodrošināt pietiekamu piešķirtā finansējuma kontroli (aprakstīta 33.–36. un 40.–45. punktā) piedāvā papildu garantiju, ka tiks atbalstīti tikai tie kultūras projekti, kas atbilst LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunktam un ka iespējams kompensēt tikai šādu projektu izmaksas, nepieļaujot pārmērīgu kompensāciju.
65. Ja kultūras objekts vai institūcija piedāvā citus komercpakalpojumus (piemēram, kafējnīcas, restorānus un konferenču rīkošanu), tiek piemērotas tirgus cenas un tās apstiprina Ministru kabinets. Visus ienākumus no komercdarbības pārbauda piešķirēja iestāde atsevišķā uzskaitē — tas ierobežo iespējamus konkurences izkropļojumus.
66. Šo iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka tādā mērā, kādā pasākums ir valsts atbalsts, tas ir nepieciešams un proporcionāls kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanas veicināšanai un neiespaido tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Kopienā tādā mērā, ka tas būtu pretrunā kopīgām interesēm LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē.

IV. SECINĀJUMS

67. Pamatojoties uz iepriekšminēto novērtējumu, Komisija ir secinājusi, ka daļa paziņotās shēmas pasākumu nav uzskatāmi par valsts atbalstu, savukārt cita daļa shēmas pasākumu ir uzskatāmi par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Paziņotās shēmas pasākumi, kas uzskatāmi par valsts atbalstu, ir saderīgi ar LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu.

V. LĒMUMS

68. Komisija pauž nožēlu, ka Latvija jau sākusi piešķirt konkrēto atbalstu, tādējādi pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu. Tomēr tā ir nolēmusi, pamatojoties uz iepriekš izklāstīto novērtējumu, necelt iebildumus pret iepriekš minēto pasākumu, jo tas uzskatāms par valsts atbalstu tikai daļēji un tas ir saderīgs ar LESD 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu.
69. Ja šajā vēstulē ir konfidenciāla informācija, ko nedrīkst publicēt, lūdzam 15 darbdienu laikā no šīs vēstules saņemšanas informēt Komisiju un sniegt pamatojumu. Ja norādītajā termiņā Komisija nesaņems pamatotu pieprasījumu, tā uzskatīs, ka piekrītat visa teksta publicēšanai autentiskajā valodā un ka tas kļūst pieejams trešām personām tīmekļa vietnē:
<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Pieprasījums jānosūta ierakstītā vēstulē vai pa faksu uz adresi:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
Place Madou 1 / Madouplein 1
1049 Brussels
Belgium

Fakss: +32 2 29 61242

Ar cieņu,

Komisijas vārdā

priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

PIELIKUMS

JURIDISKAIS PAMATS

Kultūras pasākuma valsts juridiskais pamats

- Likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”
- Doma baznīcas un klostera ansambļa likums
- Likums “Par starptautiskas nozīmes svētvieta Aglonā”
- Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums
- Muzeju likums
- Latvijas Okupācijas muzeja likums
- Valsts kultūrkapitāla fonda likums
- Ministru kabineta 02.09.2008. noteikumi Nr. 702 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.3.1. aktivitāti “Nacionālas un reģionālas nozīmes daudzfunkcionālu centru izveide””
- Ministru kabineta 25.05.2010. noteikumi Nr. 477 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.3.2. aktivitāti “Sociālekonomiski nozīmīgu kultūras mantojuma objektu atjaunošana””
- Ministru kabineta 30.06.2009. noteikumi Nr. 675 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.3.3. aktivitāti “Atbalsts kultūras pieminekļu privātīpašniekiem kultūras pieminekļu saglabāšanā un to sociālekonomiskā potenciāla efektīvā izmantošanā””
- Ministru kabineta 26.01.2010. noteikumi Nr. 91 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.1.1. aktivitāti “Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai””
- Ministru kabineta 06.07.2010. noteikumi Nr. 615 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.1.2. aktivitāti “Rīgas pilsētas ilgtspējīga attīstība””
- Ministru kabineta 14.09.2010. noteikumi Nr. 843 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.2.1. aktivitāti “Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai””
- Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programma “Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana”
- Ministru kabineta 16.05.2006. rīkojums Nr. 347 “Par programmu “Mantojums–2018. Kultūras infrastruktūras uzlabošanas programma 2006.–2018. gadam””
- Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumi Nr. 241 “Kultūras ministrijas nolikums”
- Likums “Par pašvaldībām”
- Likums “Par valsts budžetu”
- Gadskārtējie Kultūras ministrijas informatīvie ziņojumi par finansējuma piešķiršanu kultūras pieminekļu pētniecībai, restaurācijai un konservācijai
- Pašvaldību saistošie noteikumi
- Ministru kabineta 2010. gada 28. decembra noteikumi Nr. 1185 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Zema enerģijas patēriņa ēkas” nolikums””
- Ministru kabineta 2011. gada 4. janvāra noteikumi Nr. 12 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Atjaunojamo

energoresursu izmantošana siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” nolikums”

- Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas likums
- Kultūras institūciju likums
- Bibliotēku likums
- Arhīvu likums
- Latvijas Nacionālās Operas likums
- Ministru kabineta 16.05.2006. rīkojums Nr. 347 “Par programmu “Mantojums–2018. Kultūras infrastruktūras uzlabošanas programma 2006.–2018.gadam””
- Likums “Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”
- Likums “Par nekustamā īpašuma nodokli”
- Likums “Par uzņēmumu ienākuma nodokli”
- Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumi Nr. 241 “Kultūras ministrijas nolikums”
- Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programma “*Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana*”
- Kultūras ministrijas 10.01.2012. iekšējie noteikumi Nr. 6-4-2 “*Valsts budžeta dotācijas aprēķināšanas kārtība valsts dibinātajiem teātriem*”
- Ministru kabineta 06.08.2008. rīkojums Nr. 472 “*Par Dziesmu un deju svētku saglabāšanas un attīstības programmu 2008.– 2013. gadam*”
- Ministru kabineta 24.08.2011. rīkojums Nr. 400 “Par valsts līdzdalības programmu projektā “*Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014. gadā*””
- Dziesmu un deju svētku likums